

Vítězslav Novák jest studentem ekonomii i zarządzania na Uniwersytecie Mendla w Brnie, Czechy, e-mail: xnovak4@mendelu.cz

Sylwia Orszulik jest studentką Finansów i rachunkowości na Uniwersytecie Ekonomicznym w Katowicach, Polska, e-mail: sylwia.orszulik@edu.uekat.pl

Andrea Vargová jest studentką drugiego roku studiów magisterskich z zakresu dyplomacji ekonomicznej w Bratysławie, Słowacja, e-mail: vargova.andrea201@gmail.com

András Csehes jest studentem Zarządzania Publicznego na Uniwersytecie Ludovika w Budapeszcie, Węgry, e-mail: csehes98@gmail.com

Tłumaczenie: Monika Kamińska, Sławomir Czech

Redaktorzy serii: Sławomir Czech, Lubor Lacina.

Kontakt: slawomir.czech@ue.katowice.pl; lubor.lacina@mendelu.cz

Opracowanie powstało w ramach projektu „Visegrad Group Cooperation within the EU: Challenging the Rise of Euroscepticism” finansowanego przez Międzynarodowy Fundusz Wyszehradzki.

<http://v4cooperation.eu>

Euro jako wspólna waluta w krajach Grupy Wyszehradzkiej

*Vítězslav Novák, Andrea Vargová,
András Csehes, Sylwia Orszulik*

Streszczenie

W niniejszym opracowaniu przedstawiamy nastawienie krajów V4 do przyjęcia euro. Ze względu na największy udział handlu zagranicznego z państwami strefy euro, przyjęcie tej waluty miałoby ogromny wpływ na obniżenie kosztów transakcyjnych, co z kolei pobudziłoby gospodarkę. Ponadto zniesienie wahań kursów walutowych zapewniłoby znacznie bardziej stabilne środowisko dla napływu inwestycji zagranicznych i prowadzenia handlu z innymi krajami należącymi do strefy euro. Jednak wraz z przyjęciem euro trzeba będzie zmierzyć się z utratą autonomii polityki monetarnej. Część ekspertów twierdzi, że wspólna polityka pieniężna nie jest w stanie dostosować się do różnic w aktywności gospodarczej i stopnia otwartości gospodarek, a w związku z tym rynki mogą stracić zdolność do amortyzacji zmian przy zachowaniu swobody przepływu kapitału.

W podejściu do przyjęcia waluty euro między krajami grupy V4 widać różnice. W Słowacji, gdzie euro zostało wprowadzone w 2009 r., społeczeństwo jest zadowolone z wprowadzenia euro i nie ma żadnych znaczących problemów, które są zwykle przedstawiane w dyskusjach na temat przyjęcia euro w innych krajach. Ponieważ społeczne poparcie dla przyjęcia euro na Węgrzech wzrosło do 64%, to właśnie one, spośród krajów Grupy Wyszehradzkiej posiadających własną walutę, są krajem o największym prawdopodobieństwie przyjęcia euro w przyszłości. Odmierna w tym względzie opinia panuje w Republice Czeskiej, gdzie 60% społeczeństwa jest przeciwne przyjęciu euro, jak również nie jest to popierane przez władze. Polska opinia publiczna wykazuje nieznacznie przychylniejsze nastawienie do wprowadzenia euro jako waluty – 54% obywateli popiera jej przyjęcie.

Przyjęcie euro jest przede wszystkim decyzją polityczną, jednak polityka i opinia publiczna wzajemnie na siebie oddziałują. Jest to główny powód, dla którego autorzy niniejszego opracowania zdecydowali się przedstawić następujące rekomendacje. Konieczne są:

- lepsza komunikacja między środowiskiem politycznym a opinią publiczną na temat euro jako wspólnej waluty,
- działania na szczeblu politycznym,
- edukacja społeczeństwa na temat euro.

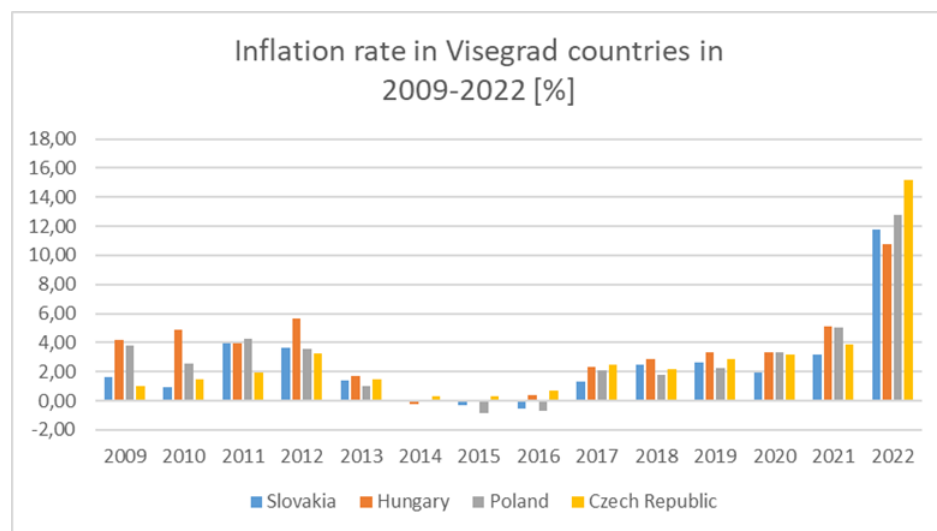
1. Wprowadzenie

Pierwsza koncepcja wspólnoty walutowej została przedstawiona w Traktacie ustanawiającym Wspólnotę Europejską (Winiarski 2006, s. 530). Istniejący wówczas system z Bretton Woods zapewniał jednak stabilność walutową, więc nie było konieczne istnienie żadnego odrębnego systemu. Ponieważ po pewnym czasie stało się jasne, że ani system z Bretton Woods, ani żaden z kolejnych nie odniósł sukcesu (Raport Barne'a i Raport Wenera), w 1973 roku podjęto kroki w celu utworzenia Europejskiego Funduszu Współpracy Walutowej. Opierał się on na trzech elementach: mechanizmie kursu walutowego, wsparciu kredytowym i europejskiej wspólnocie walutowej (ibidem, s. 531). W 1992 roku w Maastricht podpisano Traktat o Unii Europejskiej, który zakładał swobodny przepływ kapitału, utworzenie mechanizmu kursu walutowego ERM II oraz powołanie takich instytucji jak Europejski Instytut Walutowy, Europejski Bank Centralny i Europejski System Banków Centralnych (Europejski Bank Centralny, 2022). Ważnym momentem okazał się rok 1999, kiedy to 11 krajów Unii Europejskiej podjęło decyzję o przyjęciu nowej waluty narodowej: euro, początkowo w formie waluty księgowej; monety i banknoty zostały wprowadzone w 2002 roku. Warunkiem przystąpienia do strefy euro jest spełnienie kryteriów konwergencji: stabilnych finansów publicznych, inflacji, stóp procentowych i kursu walutowego. Wszystkie państwa członkowskie Unii Europejskiej są zobowiązane do przystąpienia do strefy euro na mocy podpisanego traktatu (Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, 2012). Jedynie Dania i Wielka Brytania skorzystały z klauzuli opt-out, co pozwoliło im nie przyjąć wspólnej waluty. Dla Grupy Wyszehradzkiej przełomowym okazał się rok 2004, kiedy to wszystkie kraje wchodzące w skład tej grupy przystąpiły do Wspólnoty Europejskiej. Przystępując do Unii, zobowiązały się do przyjęcia waluty Euro. .

Spośród krajów wyszehradzkich tylko Słowacja jest w strefie euro (stan na 2022 rok). Pozostałe kraje z tej grupy nie spełniają wszystkich kryteriów konwergencji, a co najważniejsze nie otrzymują odpowiedniego wsparcia, zarówno ze strony politycznej, jak i społecznej. Obawy społeczeństw dotyczą nie tylko utraty suwerenności i porzucenia tradycji, ale przede wszystkim wzrostu cen. Wraz ze spowolnieniem gospodarczym spowodowanym pandemią, problem ten dotknął cały świat, w tym Unię Europejską. W dobie kryzysu pojawiły się dyskusje na temat wpływu przynależności do strefy euro na stopę inflacji. Spekuluje się, że gdyby obecne waluty zastąpić euro, inflacja byłaby niższa (Cipiur, 2022). Na poniższym wykresie możemy zauważyć, że na przestrzeni lat stopa inflacji

w krajach Grupy Wyszehradzkiej była podobna. Wyjątkiem są lata 2010 i 2012, kiedy to wzrost cen w Węgrzech był znacznie wyższy niż w innych krajach grupy wyszehradzkiej, odpowiednio 4,86% i 5,65%. W latach 2014-2015 inflacja we wszystkich krajach Grupy była na bardzo niskim poziomie lub nawet przechodziła w deflację. W 2020 i 2021 roku Słowacja, jako jedyny członek strefy euro, odnotowała najniższy poziom inflacji w porównaniu z innymi członkami Grupy Wyszehradzkiej

Wykres 1: Stopa inflacji w krajach Grupy Wyszehradzkiej w latach 2009-2022
 Źródło: opracowanie własne, na podstawie danych Eurostatu

2. Zalety i wady waluty euro

Wszelkie rozważania na temat wprowadzenia euro sprowadzają się do oceny korzyści i zagrożeń wynikających z tego kroku dla poszczególnych gospodarek narodowych. Kraje Grupy Wyszehradzkiej nie są wyjątkiem. Zbliżone właściwości gospodarek tych czterech krajów pozwalają na zbiorowe omówienie zalet i wad wprowadzenia euro.

Wprowadzenie euro przynosi szereg korzyści dla przedsiębiorstw krajowych. Ważną korzyścią jest obniżenie kosztów transakcyjnych w operacjach walutowych. Ponieważ obecnie największy udział w handlu zagranicznym grupy V4 dotyczy krajów strefy euro (Polska), oznaczałoby to znaczną poprawę wyników finansowych tych przedsiębiorstw. Prowadziłoby to do "wyższej produktywności czynników produkcji, gdyż przy tych samych nakładach pracy i kapitału można uzyskać wyższą produkcję" (Narodowy Bank Polski, 2004, s. 42; Aizenman & Marion, 2001). Oczywiście im większą otwartość ma handel zagraniczny danego kraju, tym większe są z tego tytułu korzyści. Do tego dochodzi również eliminacja ryzyka kursowego.

Ponadto, dzięki eliminacji ryzyka kursowego i pogłębieniu konwergencji krajów V4 ze strefą euro po przyjęciu tej waluty, kraje te mogą oczekiwać w perspektywie długoterminowej zwiększonego napływu kapitału zagranicznego, co przyniesie im jeszcze więcej korzyści wynikających z inwestycji (Narodowy Bank Polski, 2004). Przewaga ta została jednak zniwelowana w przypadku przystąpienia Słowacji do strefy euro, głównie ze względu na zmniejszoną globalną podaż funduszy inwestycyjnych spowodowaną kryzysem finansowym; ponadto atrakcyjność Słowacji dla inwestorów pogorszyła się w wyniku aprecjacji euro w stosunku do krajów Europy Środkowo-Wschodniej spoza strefy euro (Fidrmuc i in. 2013).

Wspólna waluta ułatwia wymianę transgraniczną, co prowadzi do zwiększenia wydajności przedsiębiorstw krajowych dzięki poprawie przejrzystości cen w całej strefie euro (Brans i in. 2021). Ostatecznie wiąże się to również ze wzrostem konkurencji, co ma podobny wpływ na wyniki firm, ponieważ zasoby będą wykorzystywane bardziej efektywnie, a firmy o niższej efektywności ekonomicznej przestaną istnieć na rynku (Narodowy Bank Polski, 2004).

Spodziewany skutek tych korzyści w ostatecznym rozrachunku może prowadzić do zwiększenia PKB danego kraju. Analizując przypadek Słowacji, nie można pominąć faktu, że pełne korzyści z przyjęcia euro zostały początkowo zniwelowane z uwagi na panujący kryzys. Jednak według analizy przeprowadzonej przez Branislava Žúdela i Libora Meliorisa (2016), gdyby Słowacja zachowała własną walutę i płynny kurs walutowy w czasie recesji w 2009 r., jej sytuacja w tym roku byłaby korzystniejsza o około 2 proc.

Niemniej jednak utrata niezależnej polityki monetarnej kraju jest uważana za jeden z głównych kosztów wprowadzenia euro. Utrata niezależnego mechanizmu kształtowania stóp procentowych oznacza brak skutecznego instrumentu stabilizującego wahania pojawiające się w cyklu koniunkturalnym. W przypadku Słowacji recesja w 2009 r. była w rzeczywistości ostrzejsza niż w innych państwach Grupy Wyszehradzkiej, co można uzasadnić przyjęciem euro, biorąc pod uwagę fakt, że waluty państw sąsiadujących uległy deprecjacji, co zapewniło im przewagę komparatywną (Žúdel & Melioris 2016). Mimo to Słowacja zdołała dogonić, a nawet przekroczyć poziom PKB sprzed kryzysu już w 2011 roku (Slovakia GDP..., 2022). Jednakże twierdzenie, że udało się to osiągnąć przede wszystkim dzięki przyjęciu euro, byłoby nieprawdziwe.

Liczne analizy potwierdzają, że utrata niezależnej polityki pieniężnej nie ma aż tak silnego negatywnego wpływu na gospodarki państw należących do V4 (cf. Narodowy Bank Polski 2004; Šuster 2006). Za główne przyczyny sukcesów gospodarczych analizy te uznają wysoki stopień integracji gospodarczej krajów ze strefy euro, stosunkowo wysoki poziom ich otwartości, a tym samym ograniczoną zdolność do skutecznej absorpcji szoków przy swobodnym przepływie kapitału.

Wciąż istnieją jednak stanowiska przeciwko wprowadzeniu euro. Prezes Narodowego Banku Węgier György Matolcsy twierdzi, że "kraje słabiej rozwinięte powinny prowadzić własną politykę pieniężną, a zwłaszcza zachować możliwość dewaluacji waluty narodowej w celu poprawy konkurencyjności gospodarki" (Józwiak 2017, s. 1). Ponadto stwierdza, że przystąpienie do strefy euro byłoby korzystne ekonomicznie, gdyby doszło do konwergencji poziomu dochodu narodowego. Jednocześnie czeski bank centralny wskazuje na wysoką korelację aktywności gospodarczej Czech ze strefą euro, ale podkreśla, że różnice strukturalne mogą powodować powstawanie asymetrycznych szoków, których jednolita polityka monetarna strefy euro nie jest w stanie w pełni zamortyzować (Ministry of Finance of the Czech Republic, 2020).

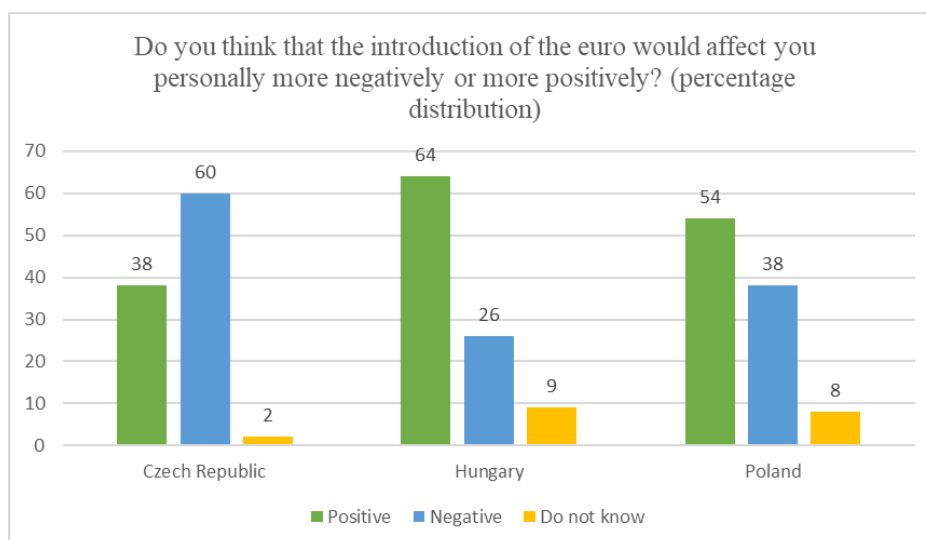
Spółeczeństwo w przeważającej mierze postrzega jako istotną wadę wprowadzenia wspólnej waluty wyższe ceny na rynku. Przyjęcie euro wiąże się z ryzykiem, że po przejściu na euro sprzedawcy wykorzystają sytuację i podniosą ceny. Jednak od czasu powstania strefy euro w licznych badaniach stwierdzono, że "wzrost cen nie był zjawiskiem ogólnym, lecz ograniczał się do pewnych kategorii dóbr i usług, tak że jego wpływ na zagregowaną inflację cen konsumpcyjnych był niewielki". (Hüfner & Koske 2008, s. 6). W przypadku przedsiębiorstw i spółek nie należy również pomijać kosztów jednorazowych. Przed przystąpieniem Słowacji do strefy euro koszty te szacowano na około 0,3 % PKB, ale oczekiwano, że zostaną one pokryte już po pierwszym roku z zysków wynikających z przystąpienia do strefy euro (Šuster 2006).

Wprowadzenie euro niesie ze sobą również kilka korzyści i wad dla państw Grupy Wyszehradzkiej, które nie zostały podane w tym raporcie. Podsumowując, najistotniejsze jest to, że ostatecznie z perspektywy długoterminowej przeważają zalety. Zależy to również od samych gospodarek, zwłaszcza od ich przygotowania do wprowadzenia euro, jak również od ogólnej postawy społeczeństwa.

3. Opinia społeczna

Kiedy rozważamy kwestie dotyczące możliwości i realności wprowadzenia wspólnej waluty w krajach V4, bardzo ważne jest również przyjrzenie się poglądom ich społeczeństw. Oczywiście żaden demokratyczny rząd nie może działać wbrew woli obywateli, więc stosunek społeczeństwa do Unii Europejskiej i euro jako wspólnej waluty jest niezwykle ważny. Na początek należy przyznać, że mieszkańcy państw V4 mają bardzo różny stosunek do wspólnej waluty. W 2022 roku węgierski Instytut Republikon zbadał poparcie dla euro w kilku krajach w Europie. Badanie (Az euró bevezetésének támogatottsága Magyarországon nemzetközi összehasonlításban, 2022) objęło Bułgarię, Czechy, Chorwację, Węgry, Polskę, Rumunię i Szwecję. W tym kontekście można powiedzieć, że dokument ten jest istotny również dla nas, gdyż przedstawia dokładny obraz porównawczy państw Grupy Wyszehradzkiej.

Wykres 2: Opinie obywateli na temat wprowadzenia euro w krajach Grupy Wyszehradzkiej.

Źródło: na podstawie badania przeprowadzonego przez Instytut Republikon (<http://republikon.hu/media/106472/republikon-22-02-08-euro.pdf>)

Badanie wyraźnie pokazało, że Węgrzy są najbardziej skłonni dostrzec osobiste korzyści z przyjęcia euro. Zdaniem 64% z nich wprowadzenie wspólnej waluty miałyby dla nich osobiście pozytywne skutki. Natomiast 26% jest zdania, że wprowadzenie euro miałyby raczej negatywny wpływ na ich życie.

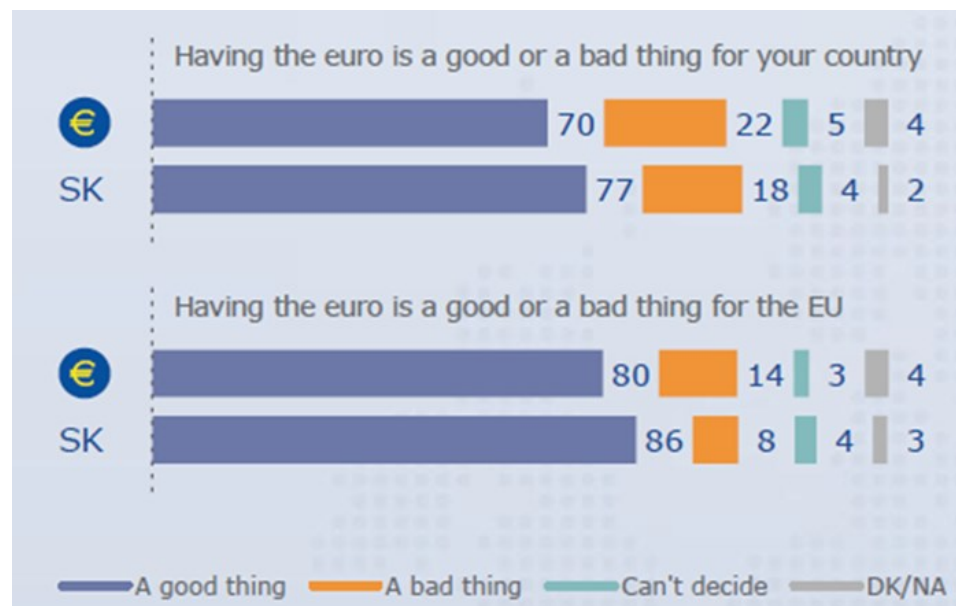
Z badania wynika, że czeskie społeczeństwo ma zupełnie inne podejście. W przypadku Czech 38% respondentów stwierdziło, że wprowadzenie euro będzie miało pozytywny wpływ na ich życie, natomiast 60% było wyraźnie nastawionych negatywnie. Należy zauważyć, że tylko 2% respondentów w Czechach stwierdziło, że nie ma zdania na ten temat,

w porównaniu z 9% na Węgrzech i 8% w Polsce.

Polska znalazła się gdzieś pośrodku między Czechami a Węgrami. 54% respondentów udzieliło pozytywnej odpowiedzi na temat osobistych korzyści z euro. Natomiast 38% udzieliło odpowiedzi negatywnej, a 8% nie potrafiło odpowiedzieć na to pytanie.

Ogólnie rzecz biorąc, istnieją duże różnice w nastawieniu społeczeństwa do wspólnej waluty w krajach Grupy Wyszehradzkiej, zwłaszcza gdy porównamy Węgry i Czechy.

Należy wspomnieć również o Słowacji, która przyjęła już euro. Właśnie dlatego warto przyjrzeć się opinii społeczeństwa na ten temat. Zgodnie z wynikami badania przeprowadzonego przez Eurobarometr w 2021 roku, ogólna opinia Słowaków na temat waluty euro jest raczej pozytywna. Słowacy oceniają wprowadzenie euro nawet korzystniej niż wynosi średnia dla strefy euro, zarówno na poziomie krajowym, jak i unijnym .

Wykres 3: Poglądy Słowaków na temat euro

Źródło: Eurobarometer <https://webgate.ec.europa.eu/ebsm/api/public/deliverable/download?doc=true&deliverableId=75516>

Oczywiście, oprócz tych sondaży, przeprowadzono również wiele innych badań pokazujących nastawienie społeczeństwa do euro w ankietowanych krajach.

Według innego badania czeskie społeczeństwo jest dość sceptyczne wobec kwestii wprowadzenia wspólnej waluty. Od 2011 roku około 70-80% Czechów jest przeciwnych euro (Členství České republiky

v Evropské unii očima veřejnosti – červenec 2021, 2021). Przyjęcie euro nie jest popierane ani przez polityków, ani przez Bank Narodowy. Czesi ufają koronie czeskiej i tylko niewielki procent posiadaczy kredytów ma je w obcej walucie.

Na podstawie badania przeprowadzonego przez UCE RESEARCH i SYNO Polska w drugiej połowie czerwca 2021 roku można uznać, że mieszkańcy Polski nie chcą przyjęcia euro jako waluty. Około 53% respondentów jest zdecydowanie przeciwnych przyjęciu wspólnej waluty międzynarodowej. 17% nie ma zdania na ten temat, a 4% jest nastawionych obojętnie. Najwięcej zwolenników euro jest w miastach powyżej 500 tys. mieszkańców, najmniej - w miastach poniżej 50 tys. mieszkańców. Społeczeństwo uważa, że wprowadzenie wspólnej waluty gwałtownie podniesie ceny, natomiast płace nie zwiększą się. Istnieje przekonanie, że wejście Słowacji do strefy euro było bardzo dużym rozczarowaniem.

Podsumowując, postrzeganie wspólnej waluty przez mieszkańców krajów Grupy Wyszehradzkiej jest dość zróżnicowane. Społeczeństwo czeskie jest zdecydowanie najbardziej sceptyczne, choć Polacy również wydają się być zwolennikami własnej waluty. Węgry również nie wprowadziły euro, ale wykazują wobec wprowadzenia go największe poparcie społeczne, choć oczekuje się, że w najbliższej przyszłości forint pozostanie walutą narodową. Natomiast Słowacja przyjęła już euro i badania pokazują, że społeczeństwo jest zadowolone ze wspólnej waluty .

Rekomendacje

⇒ **Lepsza komunikacja między sferą polityki a społeczeństwem na temat euro jako wspólnej waluty.** Jak przedstawiliśmy powyżej, każdy z krajów V4 postrzega walutę euro w inny sposób. Dostrzegamy jednak, że głównym problemem, który łączy je wszystkie, jest brak komunikacji między politykami a społeczeństwem. Właściwa komunikacja w tej dziedzinie jest kluczowa, ponieważ polityka i społeczeństwo wzajemnie na siebie wpływają. Ważne jest jednak, aby dostosować tę tematykę do sytuacji w danym kraju. W Czechach, Węgrzech i Polsce zalecamy zorganizowanie kilku debat publicznych z udziałem decydentów, przedstawicieli społeczeństwa i ekspertów. W przypadku Węgier i Polski, gdzie przyjęcie euro popiera wielu obywateli, należałoby również wywierać większy nacisk na decydentów, aby przyspieszyć proces wprowadzania wspólnej waluty. W Czechach pożądanym

działaniem byłoby zwiększenie zainteresowania i aktualizacja edukacji społeczeństwa na ten temat.

- ⇒ **Działania na szczeblu politycznym.** Ważne jest, aby politycy opowiadający się za przyjęciem euro zaczęli mówić o tym otwarcie i w ten sposób dali sygnał do dyskusji na poziomie ciał ustawodawczych. Przyjęcie euro jest, jak wiemy, decyzją polityczną, dlatego chcemy promować debatę na szczeblu politycznym, aby media były bardziej zainteresowane tematem i by w debacie, obok sfery politycznej, brało udział całe społeczeństwo. Przy tej okazji moglibyśmy wykorzystać zainteresowanie opinii publicznej i rozgłos wokół tematu, aby wprowadzić do debaty elementy edukacyjne. Byłaby to doskonała okazja dla środków masowego przekazu, aby stworzyć przestrzeń dla tych treści i rozpowszechnić dyskusję. Jednocześnie stworzyłoby to okazję do wykreowania większej liczby wydarzeń i debat edukacyjnych na poziomie lokalnym i regionalnym. Nawet jeśli ta sekwencja wydarzeń nie doprowadzi do przyjęcia wspólnej waluty, uważamy, że społeczeństwo zaczęłoby postrzegać euro z większym entuzjazmem.
- ⇒ **Edukacja społeczeństwa na temat euro.** Ponieważ wszystkie państwa przystępujące do Unii Europejskiej zgodziły się na przyjęcie euro, a organy decyzyjne uwzględniają zdanie opinii publicznej przy podejmowaniu decyzji o przyjęciu euro, należy zadbać o to, aby społeczne przekonania były istotne i oparte na wiarygodnych informacjach.

Docieranie do ludzi poprzez różnego rodzaju kampanie informacyjne nie tylko edukowałoby społeczeństwo, ale także przybliżało temat wprowadzania euro osobom starszym. Sugerujemy tworzenie treści edukacyjnych, które mogłyby być emitowane w radiu, telewizji, czasopiśmie, gazetach. Głównym celem tych działań byłoby informowanie społeczeństwa o najistotniejszych kwestiach związanych z przyjęciem euro oraz obalanie błędnych przekonań związanych z tym problemem. Naszym celem jest zarówno stworzenie większej przestrzeni do komunikacji na ten temat, jak i dostarczenie ludziom podstawowych informacji, co pozwoli uniknąć manipulacji, której sprzyja brak wiedzy.

Rekomenduje się również organizowanie imprez we wszystkich rodzajach szkół, aby przybliżyć temat wprowadzenia wspólnej waluty młodzieży.

Poprzez upowszechnianie debaty zarówno na poziomie polityki krajowej, jak i na szczeblu lokalnym, chcielibyśmy wyeksponować dyskusję w taki sposób, aby dotarła do jak największej liczby osób. Stworzy to odpowiednie warunki do rozpoczęcia działań zmierzających do przyjęcia wspólnej waluty.

Literatura

Aizenman J., Marion N. (2001): The Merits of Horizontal versus Vertical FDI in the Presence of Uncertainty, NBER Working Paper No. 8631

Az euró bevezetésének támogatottsága Magyarországon nemzetközi összehasonlításban [online]. 2022. Republikon Intézet. [cit. 2022-05-15]. Retrieved from: <http://republikon.hu/media/106472/republikon-22-02-08-euro.pdf>

Brans P., Clemens U., Kattami C., Meyermans E. (2021): Quarterly Report on the Euro Area (QREA), Vol. 20, No. 1 (2021): IV. Economic Benefits of the Euro, European Commission, https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/economy-finance/ip146_en_chapter_iv.pdf.

Cipiur J. (2022) Niech dopłynie wreszcie euro do Bugu. [online] [Dostęp 16.07.2022] Available from: <https://www.obserwatorfinansowy.pl/bez-kategorii/rotator/niech-doplynie-wreszcie-euro-do-bugu/>

Consolidated version of the Treaty on the Functioning of the European Union. Retrieved from: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/PDF/?uri=OJ:C:2010:083:FULL&from=PL>

Convergence Report: June 2020, 2020 Frankfurt am Mein, Germany. Retrieved from: https://ec.europa.eu/info/publications/convergence-report-2020_en

Členství České republiky v Evropské unii očima veřejnosti – červenec 2021. (2021). Retrieved from: <https://cvvm.soc.cas.cz/cz/tiskove-zpravy/politicke/mezinarodni-vztahy/5277-obcane-cr-o-budoucnosti-eu-a-prijeti-eura-cervenec-2020>

Dědek, O. (n. d.). Kritérium cenové stability. Zavedení eura. Retrieved from: <https://www.zavedenieura.cz/cs/euro-a-ceska-republika/plneni-vstupnich-podminek/kriterium-cenove-stability>

European Central Bank, 2022. Economic and monetary union. Retrieved from: <https://www.ecb.europa.eu/ecb/history/emu/html/index.pl.html>

Fidrmuc J., Klein C., Price R., Wörgötter A. (2013): Slovakia: A Catching Up Euro Area Member In and Out of the Crisis. IZA Policy Paper No. 55, The Institute for the Study of Labor, Bonn, <https://docs.iza.org/pp55.pdf>

Fidrmuc J. & Wörgötter A. (2013): Slovakia: The Consequences of Joining the Euro Area before the Crisis for a Small Catching-Up Economy. Ifo Institute, Munich. In: CESifo Forum 14 (1), 57-63, <https://www.cesifo.org/en/publikationen/2013/article-journal/slovakia-consequences-joining-euro-aea-crisis-small-catching>.

Flash Eurobarometer 488: The euro area [online]. 2021. European commission. [cit. 2022-05-15]. Retrieved from: <https://webgate.ec.europa.eu/ebsm/api/public/deliverable/download?doc=true&deliverableId=75516>

Główny Urząd Statystyczny, 2022. Dane Gospodarcze i finansowe dla Polski. Retrieved from: <https://stat.gov.pl/banki-i-bazy-danych/sdds/dane-gospodarcze-i-finansowe-dla-polski/>

- Hüfner F., Koske I. (2008): The Euro Changeover in the Slovak Republic: Implications for Inflation and Interest Rates. OECD Economics Department Working Papers, No. 632, OECD Publishing, Paris, <https://doi.org/10.1787/240631807010>
- Jeník A., Pancer-Cybulska E.: Polityka walutowa i unia walutowa. W: Bolesław Winiarski: Polityka gospodarcza. ed. 3. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN, 2006, p. 530–531
- Józwiak V. (2017): Prospects of Euro Adoption in Hungary. PSIM Bulletin. No. 97 (1037). https://pism.pl/publications/Prospects_of_Euro_Adoption_in_Hungary.
- Ministry of Finance of the Czech Republic (2020): Assessment of the Fulfilment of the Maastricht Convergence Criteria and the Degree of Economic Alignment of the Czech Republic with the Euro Area. ISSN 2336-5110. <https://www.mfcr.cz/en/news/press-releases/2020/the-government-not-to-set-euro-adoption-40150/>.
- Narodowy Bank Polski, (2004): A Report on Costs and Benefits of Poland's Adoption of Euro, https://www.nbp.pl/en/publikacje/e_a/euro_adoption.pdf.
- Narodowy Bank Polski, 2022. Podstawowe stopy procentowe NBP. Retrieved from: <https://www.nbp.pl/home.aspx?f=/Dzienne/Stopy.htm>
- Nawrot M. Analysis of convergence criteria fulfillment by Slovakia in the period 2004-2014. Lesson for Poland. W: Drelich-Skórska B., Domiter M., Michalczyk W. Research Papers of Wrocław University of Economics. Jabłko niezgody. Regionalne wyzwania współczesnej gospodarki światowej. Ed. 407, Wydawnictwo Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu, Wrocław 2015
- Poland [online]. Observatory of Economic Complexity. [cit. 2022-05-20]. Retrieved from: <https://oec.world/en/profile/country/pol>
- Slovakia GDP - Gross Domestic Product [online]. Country economy. [cit. 2022-05-20]. Retrieved from: <https://countryeconomy.com/gdp/slovakia>
- Šuster M. (2006): The Effects of the Euro Adoption in Slovakia. Národná banka Slovenska (NBS) Research department. https://www.nbs.sk/_img/documents/publik/06_kol1a.pdf.
- Vláda: Negativní dopad boje s covidem na rozpočet loni vzrostl na 306 mld. Kč. In: České noviny. (2022). Česká tisková kancelář. Retrieved from: <https://www.ceskenoviny.cz/zpravy/vlada-negativni-dopad-boje-s-covidem-na-rozpocet-loni-vzrostl-na-306-mld-kc/2202731>
- Žúdel B. & Melioris L. (2016): Five Years in a Balloon: Estimating the Effects of Euro Adoption in Slovakia Using the Synthetic Control Method, OECD Economic department working papers, No. 1317, OECD Publishing, Paris, <https://doi.org/10.1787/5jlv236zqj7b-en>.

